

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Woerden : 5 oktober 2023
onze ref. : E23b05
doorkiesnr. : 0348 48 43 53
e-mail : @vemw.nl
onderwerp : Zienswijze op de consultatie prioritering transport

VEMW heeft kennis genomen van het ontwerpbesluit “Ontwerp codebesluit prioriteringsruimte transportverzoeken” (verder: het ontwerpbesluit), zaaknummer ACM/23/182341, gepubliceerd op 13-07-2023 op de website van de toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM stelt belanghebbenden in de gelegenheid te reageren op het ontwerpbesluit. Van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze maakt VEMW graag gebruik.

First come, first served

Met de door ACM voorgestelde maatschappelijke prioritering, wordt afgeweken van de vigerende praktijk van first come, first served. Het doel hiervan is om de maatschappelijke schade die ontstaat als gevolg van het tekort aan netcapaciteit op een politiek wenselijke wijze te herverdelen. Deze herverdeling moet passen binnen het Europeesrechtelijke vereiste van non-discriminatie, gegeven het recht op non-discriminatoire derdentoeegang.

VEMW is geen voorstander van het herverdelen van de economische schade van de huidige congestieproblematiek naar gelang de huidige politieke voorkeur. Alleen de prioritering van congestie-verzachters lijkt wenselijk, maar alleen wanneer de congestie-verzachter ook het gewenste/toegezegde gedrag vertoont, zoals later in deze zienswijze nader toegelicht. Ook wanneer er in een congestiegebied voor afname een invoeder in de wachtrij staat, bestaat er voor deze partij geen congestie. Er is geen rechtvaardiging voor deze partij om niet aangesloten te worden en van transport te worden voorzien. Volgens VEMW moeten deze partijen (congestieverzachters) ook onder de huidige regels van transport worden voorzien binnen de verplichting van de netbeheerder om congestiemanagement uit te voeren. Indien de prioritering hierin versnelling kan aanbrengen, heeft VEMW hierop geen bezwaar. Afgezien van deze categorie, heeft VEMW op de overige prioritering twee hoofdzakelijke punten.

Hét kenniscentrum en dé belangenbehartiger voor zakelijke energie- en watergebruikers

Ten eerste, grootverbruikers hebben behoefte aan zekerheid, zodat zij weten dat wanneer zij in de toekomst transportvermogen nodig hebben, zij dit zullen krijgen. Zonder deze zekerheid kunnen grootverbruikers niet effectief investeren in nieuwe verbruikseenheden. Voor openbaar vervoer moet een bedrijf bijvoorbeeld zekerheid hebben dat wanneer elektrische bussen de bussen met verbrandingsmotoren vervangen, de elektrische bussen kunnen worden opgeladen. Zonder die zekerheid is het investeren in elektrificatie een zeer groot financieel en operationeel risico. Door reeds genomen besluiten (met name het codewijzigingsbesluit congestiemanagement) kunnen grootverbruikers deze zekerheid uitsluitend krijgen door transportvermogen te contracteren terwijl zij dit mogelijk jarenlang nog niet gebruiken. Maatschappelijke prioritering zorgt voor nog meer onzekerheid bij bedrijven. Wanneer de wachttijd op het moment van aanvragen bijvoorbeeld een jaar is, zou dit na aanvragen door maatschappelijk prioriteren op kunnen lopen tot misschien wel een jaar of meer extra. Maatschappelijk prioriteren maakt het voor bedrijven dus onmogelijk om investeringen te plannen.

Ten tweede, er zijn keten-effecten die prioritering beperkt mogelijk maken. Grootverbruikers opereren niet in isolatie. In het geval van ziekenhuizen is dit zelfs letterlijk correct: de gebruikte instrumenten tijdens een operatie vereisen hoogwaardig medisch staal, deze worden gesteriliseerd met specifieke reinigingsmiddelen, het personeel draagt handschoenen gemaakt van bepaalde plastics. In bredere zin zijn ziekenhuizen voor hun functioneren afhankelijk van o.a. Datacentra 's ivm patiënten data, ERP systemen, huisartsen, ambulanceposten, medicijnleveranciers en fabrikanten, evenals leveranciers van medische hulpmiddelen zoals pacemakers, prothese, verbandmateriaal etc. Om die reden vereist een volwaardige bescherming van specifieke maatschappelijke belangen (zoals ziekenhuizen) van de congestieproblematiek een ketenanalyse.

Uitvoerbaarheid

De tabel als uiteengezet op pagina 5/24 van het ontwerpbesluit, roept enkele vragen op.

De eerste categorie – de congestieverzachter – kan met de hoogste voorrang transportvermogen contracteren. Uit het ontwerp codebesluit wordt onvoldoende duidelijk wat er gebeurt als een aangeslotene via deze categorie met voorrang transportvermogen contracteert, nadien zijn gedrag aanpast en vervolgens de congestieproblematiek niet vermindert. In het verlengde hiervan is onduidelijk voor welke tijdsperiode het congestieverzachtende gedrag moet worden vertoond. VEMW verzoekt de ACM dit in het definitieve besluit te verduidelijken.

Op pagina 6/24 staat voor gezondheidszorg in de uitzondering vermeld: *“en alleen voor zover dat nodig is vanuit zorgverleningsperspectief”*. Dit is onduidelijk verwoord en zal naar verwachting leiden tot geschillen. Wie besluit wat nodig is voor het zorgverleningsperspectief? Valt een nieuwe MRI voor medisch onderzoek (maar niet direct zorgverlening) hier ook onder? Zonder dit onderzoek kunnen ziekenhuizen bijvoorbeeld geen nieuwe effectieve behandelmethodes vaststellen.

De ACM stelt op pagina 7/24, en herhaalt op pagina 10/24 van het ontwerpbesluit: *“Hiermee geeft de ACM uitvoering aan de “sterke wens” van de bij het LAN betrokken partijen “om in congestiegebieden voorrang te kunnen verlenen aan transportverzoeken van partijen die een groot algemeen belang dienen.”*” VEMW wil daarbij opmerken dat het LAN een samenwerkingsverband is met een veelheid aan meningen. VEMW is nadrukkelijk geen voorstander van een prioritering van transportrechten als geschetst in het ontwerpbesluit. Dit is relevant in zoverre dat moet worden voorkomen dat de ACM een unanieme maatschappelijke wens denkt te ervaren waar deze niet bestaat.

Daarnaast speelt de vraag hoe het prioriteringskader moet worden toegepast voor bedrijven aangesloten op een GDS. Mag het GDS met voorrang meer transportcapaciteit contracteren wanneer er een geprioriteerd bedrijf op het GDS aangesloten is?

Consultatievraag 1

- a. VEMW is van mening dat de categorisering verbeterd kan worden. Een aantal SBI codes die noodzakelijk zijn voor het functioneren van specifiek ziekenhuizen en maatschappelijke multisites, lijken te ontbreken. Hierbij vraagt VEMW aandacht voor de nadrukkelijk niet-sluitende lijst met SBI codes:
  - SBI code 62.0 met het oog op ondersteunende diensten voor ziekenhuizen en dataverwerking;
  - 63,1 of 63.9 met het oog op verwerking van patiëntengegevens voor ziekenhuizen;
  - 47.73 met het oog op apotheken;
  - 42.22 met het oog op telecom ter ondersteuning van alle andere verbruikseenheden die zonder telecom niet kunnen functioneren. Scholen, ziekenhuizen en huizen in nog te bouwen woonwijken kunnen tegenwoordig niet zonder een degelijk internet netwerk, deze worden al vóór de aanleg van de huizen in de bouwplannen meegenomen. Denk daarbij aan plaatsen van een centrale mast, glasvezel tot in de huiskamer, etc.
- b. Geen mening.
- c. Geen mening

Consultatievraag 2

Het voorgestelde proces lijkt een logische volgorde, met de kanttekening dat het risico op willekeur moet worden voorkomen. Het is belangrijk dat bijvoorbeeld verschillende netbeheerders het kader op gelijke wijze toepassen. Om die reden is het opmerkelijk dat de ACM zichzelf geen rol toekent in ofwel het toetsen van de prioriteringsverzoeken, ofwel het controleren van de verzoeken. Dat laatste wordt volgens het ontwerpbesluit overgelaten aan de overheden (het Rijk, de provincie en de gemeenten). De overheden worden politiek aangestuurd, en zijn daardoor niet optimaal gepositioneerd om non-discriminatoir te handelen. Meer dan bij de onafhankelijk toezichthouder, bestaat het risico dat politieke belangen worden meegewogen. Om die reden stelt VEMW een wijziging aan het voorgestelde proces voor:

- Benoem in het ontwerpbesluit het recht voor de aangeslotene om geschilbeslechting aan te vragen bij de ACM om een gemeente onterechte weigering van een of meerdere prioriteringsverzoek(en) aan te vechten. Verduidelijk hiermee dat de ACM, en niet de lokale overheden, hierin de aangewezen partij is om non-discriminatoire toegang tot het elektriciteitsnet te borgen.

Consultatievraag 3

De door de ACM voorgestelde procedure lijkt werkbaar. VEMW heeft hierop geen commentaar.

Wij vertrouwen erop dat u onze opmerkingen over de consultatie meeneemt bij het vaststellen van een definitief besluit. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelinge) toelichting.

Hoogachtend,

w.g.

Algemeen directeur